

MOJ SUSRET S DECURTINSOM.

Bilo je u praznicima poslije šestoga razreda. Kao i u prijašnjim godinama putovao sam opet po Alpama, većinom pješice. No ovaj put vozio sam se u željeznici od Brikslega do Innsbruka, pa onda od Innsbruka do Wajdbrucka u južnoj Tirolskoj, da dodem što prije u taj žudeni kraj, i da mognem što dulje boraviti na glasovitoj visokoravni »Seisser Alm«, kamo dolaze putnici gotovo iz svih zemalja svijeta. U Innsbruku čekao je vlak preko pola sata, pa upotrebih to vrijeme, da opet barem malko pogledam taj grad, koji je za me imao osobiti čar. Ali povrativši se na kolodvor da unidem u vlak, nadoh tamo sve tiho i prazno; a bio znak, da je vlak već otišao. Začuden zapitali, kako je vlak mogao otići prije određenog vremena, i dobih odgovor: Mi imamo Praško vrijeme, a Vi možda drugo. Tako je i bilo. Razlika bijaše tek za nekoliko minuta; no to je dosta bilo, da zakašniji na vlak. No za ovo zakašnjenje hvalim još i danas ljubeznoj providnosti Božjoj.

Moradoh čekati od pet sati poslije podne pa do pola noći. Tada sjedoh u kupé trećega razreda, i vlak ode. Sa mnom bijaše u tom kupe-u samo jedan mladi čovjek od kojih 24 godina; kako sam mislio, da je to valjda putujući agent kojega firme, odlučih, da se s njime ne ću upustiti u razgovor, nego spavati. No kad bijasmo u tunelu tik pokraj stanice Innsbruka, on sjede prema meni te poče govoriti. Meni je to bilo mrsko, jer se od toga »agenta« ne nadah zanimljivu razgovoru; stoga mu nagovijestih svojim kratkim odgovorima, da nemam volje za brbljanje. Ali to ga ni malo nije smetalo, nego on i dalje pokušava, ne bi li došlo do razgovora među nama. I doista, ustrajnost njegova i ljubeznost me nadvlada, te ja prijaznije odgovarah na njegova pitanja. A kad on ću, da kanim poslije mature učiti pravo, s veseljem reče, da je i on pravnik, te mi dade svoju posjetnicu-kartu: dr. Kaspar Decourtins, predsjednik suda u Trunsu, (Graubünden). Dakle u Švicarskoj. U drugoj zemlji jedva bi bilo moguće, da se tako mladoga muža bez obzira na kratko vrijeme njegova službovanja, jedino radi njegovih vrлина promakne do tako časne službe. I nitko nije onda slutio, što će još biti od toga čednoga, pa ipak tako vatrenoga mladića; naime: veliki *vođ švicarskih katolika* kroz trideset godina; onaj universalni duh, koji je bio ujedno najbolji pravnik Švicarske i njezin prvi političar i parlamentarac, ženijalni poznavalac svjetske književnosti pa teološke i filozofske literature starih i novih vremena, — jer je i kao predsjednik suda proučavao kroz četiri godine »Summa theologica« sv. Tome po uputama svojega učenog župnika dra Bern. Nadiga. Osim toga bijaše Decourtins jedan od najvećih socijologa našega vremena, s kojim se je zato sprijateljio papa Leon XIII. Decourtins je izradio onu glasovitu osnovu za soci-

jalnu reformu, koju je Leon XIII. početkom devedesetih godina predložio njemačkom caru, a svi su je slavili kao remek djelo mudrosti, no koja se bez međunarodnog sudjelovanja nije dala izvesti. Decourtins je i utemeljio *katoličko sveučilište* u Friburgu, te uopće toliko uradio za katoličku stvar, da se to kratkim riječima ne da iskazati. Kad sam se s njim susreo, on je putovao u samostan »Gries« (kod Bozena) da skloni tamošnje benediktince, neka bi uspostavili stari ukinuti samostan Disentis u Graubündenu. To mu je i uspjelo; danas cvate taj na novo osnovani samostan, pa je tamo glasovita gimnazija i konvikat za dake. Jednako je mislio na velika bogoljubna poduzeća, a izveo ih neprispodobivom energijom.

Pa zašto Decourtins htjede da se ja svakako razgovaram s njime? Jedino iz apostolske revnosti. Nadao se naime, da će taj razgovor biti koristan za moj vjerski život. Cijelu noć govorio je sa mnom sad o ovom, sad o onom predmetu, a sve je napokon smjeralo na apostolat.

Može biti da ovako već razgovarasm o jedan sat; onda će mi od jednom: »Ja Vas sada dosta poznam, i vjerujte mi, ja se razumijem u praktičnu psihologiju; ta to spada na moje područje, budući da sam pravnik i sudac. A ja Vam kažem, Vi nijeste pozvan, da budete pravnik, nego svećenik«. Ove me riječi sasvim iznenadiše. Sve do onda došla mi je tek jedamput misao, da bi lijepo bilo, kad bih mogao biti svećenik. No ozbiljno nijesam o tom razmišljao, imajući pred očima razne zapreke, a kovao sam si druge osnove, dakako — kô mlađić — dosta idealne. Ove mu osnove i priopćih, dodavši da se one ne bi slagale sa svećeničkim staležem. Nego Decourtins mi uze dokazivati s velikom rječitošću, da bih mogao te osnove mnogo bolje i ljepše izvesti kao svećenik, nego kao pravnik; a njegovim umnim dokazima ne mogoh prigovoriti.

U daljnjem razgovoru pade riječ i o učenju svjetske povijesti; i tad će me zapitati Decourtins, koja mi se povjesnička perioda najviše sviđa. Na to nije mi bilo teško odgovoriti, jer bijah oduševljen za srednji vijek. Ja odmah zamijetih, da sam time kod njega pogodio srodnu žicu. On je doduše vrlo dobro poznao slabe strane onih vremena, no ipak imao najveću simpatiju za doba, u kojem je život kršćanskih naroda smjerao vazda na velike, duševne, idealne ciljeve, te bio daleko od niskoga materijalizma. Onda mi reče ove riječi, koje su za me rodile nedoglednim, sretnim posljedicama: »Ako ste radi danas još naći najbolje i najljepše, što je imao srednji vijek; a Vi idite u Insbruk i učite tamo kod isusovaca teologiju.« Onda mi je to nešto razjasnio, a nije mi teško bilo shvatiti, da teološka znanost sv. Tome ne isključuje sve veći napredak. U tom smislu reče dalje: »Naći ćete u Insbruku znanost i bogoljubnost srednjega vijeka, riječ u jednu: najbolje i najljepše, što je imao srednji vijek, pa možda nigdje ne ćete to tako naći, kao ondje.« Ove riječi duboko mi se zasjele u srce; nego uza sve to moja je ljubav za teologiju za sada

ostala tek platonička. »Lijepo bi to bilo, ali nije za mene.« To bijaše smisao mojih riječi, s kojima se oprostih s Decourtinsom, kad je došla moja stacija Wajdbruk, gdje su razvaline dvorca Waltera od Vogelweide, najvećeg lirika srednjega vijeka.

Izadoh iz vlaka, popeh se na »Seisser Alm,« i stigoh do čuvene kućice blizu vrela sv. Ciprijana, gdje teško nadoh konačišta, jer je mnogo ljudi tamo boravilo na ladanju. Jedne noći ne mogavši dugo zaspati stadoh opet razmišljati o mojem razgovoru sa Decourtinsom. Ovaj put ozbiljno mišljah da li se one »zapreke« u istinu ne daju svladati; a nadoh na svoju veliku radost, da je moguće i lako. Te noći odlučih svom dušom, da ću postati svećenikom, i da ću u Insbruku učiti teologiju. Počevši od te noći moje su misli i želje jednako boravile u teološkom konviktu u Insbruku. Tamo napokon sretno i stigoh; tim putem providnost Božja dovede me u novicijat družbe Isusove.

Početak pak toga puta Božjega bilo je — zakašnjenje vlaka u Insbruku.

EUHARISTIJA, SUNCE VRHUNARAVNOG ŽIVOTA I IZVOR SVIH MILOSTI.

U prvom broju drugog godišta ovog časopisa rekosmo, da je Krist sunce vrhunaravnog života. Bez njega bila bi zemlja — promatrana s vrhunaravnog stanovišta — zavita u tamu i smrtnu ukočenost. Na koncu smo se pitali, vrijedi li to možda baš za Euharistiju, nije li ona sunce vrhunaravnog života i izvor sve vrhunaravne sile i jakosti. Ovaj ćemo puta nastojati da na to pitanje odgovorimo.

PITANJE.

Razumije se samo po sebi, da po Euharistiji t. j. po sv. pričesti i izvan sv. pričesti po misnoj žrtvi dobivamo mnogo, vrlo mnogo milosti. Ali pitam, primamo li mi po njoj s ve milosti tako, te ne bismo imali bez nje nikakve, baš nikakve milosti. Drugim riječima: Kad ne bi bilo Euharistije, bi li onda bila zemlja — promatrana s vrhunaravnog stanovišta — posve bez svijetla, bez života, sile i jakosti, ili bi bilo samo manje svijetla, manje života, manje sile i jakosti. Dolaze li sve one milosti, što ih ljudi primaju po krstu, potvrdi, ispovijedi, pomasti, redu, ženidbi, po molitvi i dobrim djelima, također i iz Euharistije ili je možda red spasa drukčiji.

Ne radi se dakle nipošto o tome, primamo li mi sve milosti po pričesti. To je posve isključeno. Jer jasno je, da po pričesti ne dobivamo milosti krsta, reda, ženidbe i t. d. Već se radi o tom, da li